

Ἄλλὰ καὶ ὁ Σταγειρίτης μετὰ τῆς ἰδιαζούσης αὐτῷ παρατηρητικότητος καὶ βαθυνοίας ἀποφαίνεται ὅτι τὰ εἰς ψυχροὺς τόπους καὶ τὰ περὶ τὴν Εὐρώπην οἰκοῦντα ἔθνη εἶνε μὲν πλήρη θυμοῦ, ὅμως πτωχότερα νοῦ καὶ τέχνης. Τὰ δὲ περὶ τὴν Ἀσίαν ἔχουσι μὲν νοῦν καὶ τέχνην, ὅμως εἶνε ἄθυμα. Τὸ δὲ γένος τῶν Ἑλλήνων, ὡς μεσεύει κατὰ τοὺς τόπους, οὕτω μετέχει ἀμφοτέρων.

Ἡ ἐπίδρασις ὅθεν τοῦ κλίματος ἐπὶ τὸν Ἑλληνικὸν λαόν, ἢ ὅποια δύναται νὰ θεωρηθῆ ὡς βεβαία, παρετηρήθη καὶ ἐμελετήθη ὑπὸ τῶν ἀρχαίων συγγραφέων. Ἄλλ' εἶνε πιθανόν ὅτι ἡ φυλὴ, ἢ κατοικήσασα τὴν γραφικὴν ἡμῶν πατρίδα, ἦτο καὶ ἀρχικῶς κατὰ τι ὑπέροχος, ὡς ἀποδεικνύεται ἐκ τοῦ ὅτι καὶ ἄλλοι λαοὶ κατοικήσαντες ἐπὶ αἰῶνας τὴν αὐτὴν χώραν ἐβελτιώθησαν μὲν κατὰ τι, ἀλλὰ δὲν προσέλαβον τὸν ἐκλεκτὸν ἑλληνικὸν τύπον. Δὲν εἶναι δὲ τυχαῖον τὸ ὅτι οἱ παροικοῦντες εἰς τοὺς ἀρχαίους Ἑλληνας λαοὶ διέμειναν βάρβαροι καὶ ἐπολιτίσθησαν τόσον μόνον, καθ' ὅσον ἐπέδρασεν ἐπ' αὐτῶν ὁ ἑλληνικὸς πολιτισμὸς.

Οἱ ἀρχαῖοι Ἕλληνες εἶχον ὡς κατ' ἐξοχὴν περιβάλλον τὸ ὑπαίθρον, ἔνθα διητῶντο τὸ πλεῖστον τοῦ χρόνου, ὡς τοῦτο μαρτυρεῖ καὶ τὸ ἀρχαῖον θέατρον, τοῦ ὁποίου τὰ δράματα ἐδιδάσκοντο ἐν ὑπαίθρῳ, ἔτι δὲ ἡ Ἐκκλησία τοῦ Δήμου καὶ τὰ Δικαστήρια, καὶ αὐτὴ δὲ ἡ τῶν φιλοσόφων διδασκαλία, ἢ ὅποια ἐγένετο ὑπὸ τὴν πεφημισμένην πλάτανον. Ὑπ' αὐτὴν καθήμενος ὁ Σωκράτης ἐπὶ χλόης πυκνῆς καὶ πλησίον διαυγοῦς πηγῆς παρὰ τὸν Ἴλισσόν, διετύπωσε τὰ βαθύτατα καὶ ἀθάνατα τῆς φιλοσοφίας ἀποφθέγματα, τὰ ὅποια, ἀποκρυσταλλωθέντα ἀπὸ τὴν ὑπέροχον Πλατωνικὴν γραφὴν, ἐκυριάρχησαν τῶν αἰῶνων.

(Ἀλεξάνδρεια, 1916)

ΑΓΓΕΛΙΚΗ ΠΑΝΑΓΙΩΤΑΤΟΥ

ΣΚΕΨΕΙΣ ΚΑΙ ΓΝΩΜΑΙ

Τὸ τὰ δόξης εἶνε μία προᾶξις καλή· ἀλλὰ τὸ νὰ δανείσης εἶνε μία κακὴ ὑπόθεσις.

✱

Δύο περιπτώσεις ἀπομακρύνουν ἀφ' ἡμῶν τοὺς φίλους μας: ἡ εὐτυχία τῶν, ἢ ὅποια δὲν ἔχει χρεῖαν ἡμῶν, καὶ ἡ δυστυχία μας, ἥτις δυνατὸν νὰ ἔχη ἀνάγκην ἐκείνων.

✱

Τὸ γῆρας εἶνε εἶδος τυράννου ἀπαγορεύοντος τὰς ἡδονὰς τῆς νεότητος ἐπὶ ποιῆ θανάτου.

✱

Ἐὰν ὁ ἄνθρωπος, διὰ νὰ κάμῃ καλὸν εἰς τὸν πλησίον του, ἐξώδευε τὸ ἐν τέταρτον τῶν ὄσων ἐξοδεύει διὰ νὰ κάμῃ κακὸν εἰς τὸν ἑαυτὸν του, δὲν θὰ ἱπῆρχε πτωχεῖα εἰς τὸν κόσμον.